

9. INFORMAČNÍ SPOLEČNOST

Poznámky k tabulkám 9 – 1. až 9 – 16.

Český statistický úřad provádí od roku 2002 každoročně šetření o využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a mezi jednotlivci. Šetření je realizováno v rámci výběrového šetření pracovních sil pořádaného ČSÚ.

Od roku 2006 pak toto šetření probíhá dle nařízení Evropského parlamentu a Rady Evropské unie č. 808/2004 o statistice společenství o informační společnosti a tím umožňuje přinášet údaje srovnatelné s jednotlivými zeměmi EU.

V roce 2019 proběhlo šetření ve 2. čtvrtletí, otázky v dotazníku zodpovědělo 7376 jednotlivců ve věku 16 let a více. Dotazník zahrnoval celkem 173 otázek, z nichž 20 bylo pro domácnosti a 153 pro jednotlivce.

Údaje za jednotlivce se vztahují k **referenčnímu období**, kterým jsou posledních 3 měsíce před šetřením (v ČR 2. čtvrtletí sledovaného roku), pouze v případě nakupování na internetu, kontaktu s veřejnou správou (vyhledávání informací na webových stránkách úřadů a zaslání vyplněných formulářů online) a využívání sdílené ekonomiky je referenčním obdobím posledních 12 měsíců před šetřením.

Ukazatel **nejvyšší dokončené vzdělání** je publikován za věkovou skupinu 25+. Mezi jednotlivci ve věku 16–24 let je velmi mnoho studentů, kteří mají nízké nejvyšší dosažené vzdělání, ale informační technologie využívají velmi intenzivně. Nezapočítání věkové skupiny 16–24 let umožňuje přesnější posouzení vlivu vzdělání na využívání informačních a komunikačních technologií jednotlivci.

Za **uživatele internetu** je považován jednatel, který použil internet alespoň jednou v posledních 3 měsících.

Za **uživatele internetu na mobilním telefonu** je považován jednatel, který se v posledních 3 měsících připojil k internetu alespoň jednou prostřednictvím mobilního telefonu, a to buďto přes Wi-Fi připojení nebo přes mobilní data.

Nákupem přes internet se rozumí objednání zboží či služeb přes webové stránky či aplikace. Zboží objednané přes internet může a nemusí být placeno přes internet - může být placeno také dobírkou či při osobním odběru. Nakupování přes internet je zjišťováno pro soukromé účely - tedy pro sebe, svou rodinu či známé, nikoli však pro svého zaměstnavatele.

Sledovány jsou **činnosti na internetu**, kterým se respondent věnoval pro soukromé účely v posledních 3 měsících před šetřením. Pouze u použití internetu ve vztahu k veřejné správě a využívání sdílené ekonomiky je referenčním obdobím posledních 12 měsíců před šetřením.

Pozn. Údaje o jednotlivých internetových činnostech jednotlivců jsou prezentovány jako podíl:

- a) z celkové sledované populace mužů a žen v dané věkové skupině a*
- b) z uživatelů internetu mužů a žen v dané věkové skupině.*

Pokud není uvedeno jinak, tak údaje v jednotlivých grafech se týkají podílu na celkové sledované populaci mužů a žen.

Podrobné metodické informace k této problematice jsou uvedeny v publikaci ČSÚ: „Využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a mezi jednotlivci v roce 2019“, kód 062004-19, která je volně přístupná na stránkách ČSÚ: https://www.czso.cz/csu/czso/domacnosti_a_jednotlivci

Mezinárodní srovnání

Údaje, které uvádí Eurostat za ČR, se mírně odlišují od údajů, které za ČR uvádí ČSÚ. Rozdíl je způsoben tím, že Eurostat do údajů, které publikuje, zahrnuje pouze jednotlivce ve věku 16 až 74 let. Údaje za dospělou populaci ve věku 75 a více let Eurostat neuvádí. ČSÚ u tohoto šetření uvádí data za celou dospělou populaci, tj. 16+ let.

Poznámky k tabulkám 9.17 – 9.20

Tabulky čerpají ze čtyř hlavních zdrojů dat:

1. **Sdružené informace matrik studentů** (MŠMT ČR) vykazují počty studentů a absolventů ICT oborů na vysokých školách (zahrnutý pod kódem 06 klasifikace CZ-ISCED 2013).
2. **Výběrové šetření pracovních sil** realizované čtvrtletně ČSÚ v domácnostech mezi jednotlivci udává počty odborníků pracujících v oblasti ICT (roční průměry). ICT odborníci jsou zde vymezení prostřednictvím mezinárodně užívané klasifikace ISCO-08 a na nejobecnější úrovni rozlišujeme dvě hlavní skupiny ICT odborníků:
 - **ICT Specialisté** – kde jsou zahrnuti řídicí pracovníci, inženýři a specialisté v ICT, především pak Analytici a vývojáři softwaru a počítačových aplikací (ISCO kód 251) a Specialisté v oblasti databází a počítačových sítí (ISCO kód 252). Dále sem patří Řídicí pracovníci v oblasti ICT (ISCO kód 133); Specialisté v oblasti prodeje ICT (ISCO kód 2434) a Inženýři v oblasti ICT (ISCO kód 2152+2153).
 - **ICT Technici** – kde jsou zahrnuti technici, mechanici a opraváři v ICT, především Technici provozu a uživatelské podpory ICT (ISCO kód 351) a Technici v oblasti telekomunikací a vysílání (ISCO kód 352). Dále sem patří i Mechanici a opraváři ICT (ISCO kód 742).

Pokud je hodnota výběru menší než 3 000 osob, jsou data považována za údaje s nízkou spolehlivostí. Proto také nejsou vůbec uváděny informace pro kategorie "bez vzdělání a základní vzdělání a "střední vzdělání bez maturity" a věkové skupiny "do 24 let" a "55+ let", ve kterých je počet osob velmi nízký.

3. **Strukturální mzdová statistika** přináší informace o průměrných mzdách a platech ICT odborníků. Zde jsou uvedeny údaje za výše popsané hlavní kategorie ICT Specialistů a ICT Techniků v jejich užším vymezení. ICT Specialisté v tomto případě zahrnují pouze ISCO kód 25 (kód 251 + 252) a ICT Technici ISCO kód 35 (kód 351 + 352).
4. **Eurostat**, který poskytuje údaje pro mezinárodní srovnání počtů ICT odborníků v jednotlivých zemích Evropské unie. Při srovnávání čísel Eurostatu s VŠPS je třeba mít na paměti odlišnosti jednotlivých pojetí z hlediska slučovaných kategorií. Např. pojetí Eurostatu se od vymezení v předcházejícím textu mírně liší (mezi ICT odborníky jsou v datech Eurostatu řazeni i lidé pracující v pozicích s ISCO kódy: 2166 – grafici a výtvarníci v multimédiích, 2356 – lektori výuky informačních technologií, 7421 – mechanici a opraváři elektronických přístrojů). V takto podrobném členění však pro většinu zemí nejsou k dispozici relevantní data.

Pozn.: Vymezení dle klasifikace ISCO, která byla zavedena v roce 2011, předcházelo vymezení podle starší klasifikace KZAM, kde byli do kategorie ICT odborníků zařazováni lidé pracující jako vědci a odborníci v oblasti výpočetní techniky (KZAM kód 213) a techničtí pracovníci v oblasti výpočetní techniky (KZAM kód 312).

Více statistických údajů a metodologických informací k ICT odborníkům naleznete na:

https://www.czso.cz/csu/czso/lidske_zdroje_pro_informacni_technologie